

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อทางศีลธรรม และรูปแบบพฤติกรรม การเผชิญปัญหา กับผลการปฏิบัติงานของนักธุรกิจอิสระ กรณีศึกษา นักธุรกิจอิสระในกลุ่มการเรียนรู้ องค์การหนึ่งของบริษัทที่ทำธุรกิจขายตรงแบบหลายชั้น มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับความเชื่อทางศีลธรรมของนักธุรกิจอิสระ
2. เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับพฤติกรรม การเผชิญปัญหาของนักธุรกิจอิสระ
3. เพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อทางศีลธรรมกับพฤติกรรม การเผชิญปัญหาของนักธุรกิจอิสระ
4. เพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม การเผชิญปัญหา กับผลการปฏิบัติงานของนักธุรกิจอิสระ
5. เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างระหว่างความเชื่อทางศีลธรรมกับผลการปฏิบัติงานของนักธุรกิจอิสระ
6. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ผลการปฏิบัติงานของนักธุรกิจอิสระจากตัวแปรความเชื่อทางศีลธรรมและพฤติกรรม การเผชิญปัญหา

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักธุรกิจอิสระในระบบธุรกิจขายตรงแบบหลายชั้น องค์การหนึ่งของศูนย์การเรียนรู้ในเขตห้วยขวาง จำนวน 500 คน โดยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ จำนวน 222 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 190 ชุด จากการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับ พบว่ามีแบบสอบถามที่ตอบไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 11 ชุด คงเหลือแบบสอบถามที่สามารถนำมาใช้วิเคราะห์ผลจำนวน 178 ชุด คิดเป็นร้อยละ 80.18 ของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีทั้งหมด 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรส ระยะเวลาในการเข้าร่วมธุรกิจขายตรง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความเชื่อทางศีลธรรม โดยแปลและดัดแปลงมาจากแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดของฟอร์ซี (1980) ที่แบ่งหลักความเชื่อทางศีลธรรมออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ หลักความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์ และ หลักความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากล

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามรูปแบบพฤติกรรมการเผชิญปัญหา ตามแนวคิดของคาร์เวอร์ ไชยเออร์และไวน์ทรอบ (Carver, Scheier & Weintraub, 1989) ซึ่งดัดแปลงและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยโดยรองศาสตราจารย์ สุภาพรณ โคตรจรัส (2539) โดยแบ่งพฤติกรรมการเผชิญปัญหาออกเป็น 3 รูปแบบ คือ พฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหา พฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่สนับสนุนการแก้ปัญหา และพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหา

ส่วนที่ 4 ข้อมูลผลการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาจากข้อมูลลำดับขั้นความสำเร็จ ที่นักธุรกิจอิสระสามารถดำรงคุณสมบัติได้ครบตามหลักเกณฑ์ที่บริษัทกำหนด ณ สิ้นเดือนกุมภาพันธ์ 2551

การวิเคราะห์ข้อมูลทำโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical package for the social science: SPSS for windows) ในการหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ทำการทดสอบโดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation) การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

1.1 ลักษณะส่วนบุคคล

จากการศึกษาข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล พบว่า มีนักธุรกิจอิสระเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยมีเพศหญิงจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 60.1 และเพศชายจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 39.9 ส่วนใหญ่เป็นคนหนุ่มสาวมีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี มีจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 รองลงมา มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 30 ปี – 40 ปี ซึ่งถือเป็นวัยทำงาน จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 33.7 มีจำนวน 119 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 66.9 ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีนักธุรกิจ

อิสระที่เป็นโสดจำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 73 กลุ่มที่แยกกันอยู่ หย่าร้าง หรือเป็นหม้าย มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีจำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 93.8 และมีจำนวนนักธุรกิจอิสระถึง 129 คน คิดเป็นร้อยละ 72.5 ที่ทำธุรกิจขายตรง ควบคู่ไปกับงานประจำ มีเพียง 22 คน หรือร้อยละ 12.4 ที่ทำธุรกิจขายตรงเพียงอาชีพเดียว ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการเข้าร่วมธุรกิจขายตรงมากกว่า 3 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 29 รองลงมามีระยะเวลาในการเข้าร่วมธุรกิจขายตรงมากกว่า 1 ปี – 3 ปี มีจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 27 และกลุ่มที่มีระยะเวลาในการเข้าร่วมธุรกิจขายตรงน้อยกว่า 6 เดือน มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 36 คน คิดเป็นร้อยละ 20.2

1.2 ระดับความเชื่อทางศีลธรรม

จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนความเชื่อทางศีลธรรม พบว่า นักธุรกิจอิสระส่วนใหญ่มีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากล (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64 ซึ่งน้อยกว่าค่าเฉลี่ยที่ใช้เป็นเกณฑ์ คือ 3.00) มีจำนวนทั้งสิ้น 140 คน คิดเป็นร้อยละ 83.8 ขณะที่นักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์ มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2

1.3 ระดับของพฤติกรรมการเผชิญปัญหา

จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการเผชิญปัญหา พบว่านักธุรกิจอิสระส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาทั้ง 3 รูปแบบ อยู่ในระดับสูง โดยส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหามากที่สุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .278 รองลงมามีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหา มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.28 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .384 และพบว่านักธุรกิจอิสระมีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่สนับสนุนการแก้ปัญหาน้อยที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .298

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักธุรกิจอิสระมีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหาทั้ง 5 วิธี อยู่ในระดับสูงหรือใช้พฤติกรรมนั้นบ่อยครั้ง โดยวิธีที่กลุ่มตัวอย่างใช้ในการเผชิญปัญหาน้อยที่สุด คือ การวางแผนมีค่าเฉลี่ย รองลงมา คือ การลงมือกระทำการแก้ปัญหา และวิธีที่ใช้น้อยที่สุด คือ การระงับกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง

สำหรับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่สนับสนุนการแก้ปัญหา พบว่านักธุรกิจอิสระมีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่สนับสนุนการแก้ปัญหา ทั้ง 5 วิธี อยู่ในระดับสูงหรือใช้พฤติกรรมนั้นบ่อยครั้ง โดยวิธีที่ใช้น้อยที่สุด คือ การตีความหมายใหม่ในทางบวกและการเติบโต รองลงมา คือ การยอมรับ ส่วนวิธีที่ใช้น้อยที่สุด คือ การพึ่งศาสนา

สุดท้าย คือ พฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหา พบว่า นักธุรกิจอิสระมีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหา 2 วิธี อยู่ในระดับสูงหรือใช้พฤติกรรมนั้นบ่อยครั้ง ได้แก่ วิธีการไม่เกี่ยวข้องทาง และวิธีการการระบายออกทางอารมณ์ แต่กลับพบว่าใช้พฤติกรรมการเผชิญปัญหาด้วยการปฏิเสธ การไม่แสดงออกทางพฤติกรรม และ การใช้สุราและสารเสพติด ในระดับต่ำหรือใช้พฤติกรรมนั้นน้อยครั้ง

1.4 ระดับผลการปฏิบัติงาน

จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของระดับผลการปฏิบัติงาน พบว่านักธุรกิจอิสระส่วนใหญ่มีลำดับขั้นความสำเร็จอยู่ในระดับสูง มีจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 รองลงมาอยู่ในระดับต่ำ มีจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดอยู่ในระดับกลาง มีจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4

2 การทดสอบสมมติฐาน

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์ทางสถิติ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 5.1

สมมติฐานการวิจัย สมมติฐานทางสถิติ และผลการทดสอบ

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ
<p><u>สมมติฐานการวิจัยที่ 1</u></p> <p>พนักงานชายที่มีลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระยะเวลาที่เข้าร่วมธุรกิจ การนับถือศาสนา ภูมิฐานะ แตกต่างกันจะมีความเชื่อทางศีลธรรมแตกต่างกัน</p> <p><u>สมมติฐานการวิจัยที่ 1.1:</u> นักธุรกิจอิสระที่มีอายุแตกต่างกัน จะมีความเชื่อทางศีลธรรมที่แตกต่างกัน</p> <p><u>สมมติฐานการวิจัยที่ 1.1.1:</u> นักธุรกิจอิสระที่มีอายุแตกต่างกัน จะมีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลแตกต่างกัน</p> <p>สมมติฐานทางสถิติที่ 1.1.1</p> <p>H_0: นักธุรกิจอิสระที่มีอายุแตกต่างกัน จะมีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลที่ไม่แตกต่างกัน</p> <p>H_1: นักธุรกิจอิสระที่มีอายุแตกต่างกันอย่างน้อยสองช่วงอายุ จะมีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลที่แตกต่างกัน</p>	<p>ปฏิเสธ</p> <p>สมมติฐานการวิจัย</p>

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

สมมติฐานการวิจัย สมมติฐานทางสถิติ และผลการทดสอบ

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ
<p><u>สมมติฐานการวิจัยที่ 1.1.2:</u> นักธุรกิจอิสระที่มีอายุแตกต่างกัน จะมีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์แตกต่างกัน</p> <p>สมมติฐานทางสถิติที่ 1.1.2</p> <p>H_0: นักธุรกิจอิสระที่มีอายุแตกต่างกัน จะมีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์ที่ไม่แตกต่างกัน</p> <p>H_1: นักธุรกิจอิสระที่มีอายุแตกต่างกันอย่างน้อยสองช่วงอายุ จะมีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์ที่แตกต่างกัน</p>	<p>ปฏิเสธ สมมติฐานการวิจัย</p>
<p><u>สมมติฐานการวิจัยที่ 1.2</u> นักธุรกิจอิสระที่มีระยะเวลาที่เข้าร่วมธุรกิจแตกต่างกัน จะมีความเชื่อทางศีลธรรมที่แตกต่างกัน</p> <p><u>สมมติฐานการวิจัยที่ 1.2.1:</u> นักธุรกิจอิสระที่มีระยะเวลาที่เข้าร่วมธุรกิจแตกต่างกัน จะมีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลแตกต่างกัน</p> <p>สมมติฐานทางสถิติที่ 1.2.1</p> <p>H_0: นักธุรกิจอิสระที่มีระยะเวลาที่เข้าร่วมธุรกิจแตกต่างกัน จะมีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลไม่แตกต่างกัน</p> <p>H_1: นักธุรกิจอิสระที่มีระยะเวลาที่เข้าร่วมธุรกิจแตกต่างกันอย่างน้อยสองช่วงระยะเวลา จะมีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลที่แตกต่างกัน</p>	<p>ปฏิเสธ สมมติฐานการวิจัย</p>
<p><u>สมมติฐานการวิจัยที่ 1.2.2:</u> นักธุรกิจอิสระที่มีระยะเวลาที่เข้าร่วมธุรกิจแตกต่างกัน จะมีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์แตกต่างกัน</p> <p>สมมติฐานทางสถิติที่ 1.2.2</p> <p>H_0: นักธุรกิจอิสระที่มีระยะเวลาที่เข้าร่วมธุรกิจแตกต่างกัน จะมีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์ไม่แตกต่างกัน</p> <p>H_1: นักธุรกิจอิสระที่มีระยะเวลาที่เข้าร่วมธุรกิจแตกต่างกันอย่างน้อยสองช่วงระยะเวลา จะมีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์ที่แตกต่างกัน</p>	<p>ยอมรับ สมมติฐานการวิจัย</p>

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

สมมติฐานการวิจัย สมมติฐานทางสถิติ และผลการทดสอบ

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ
<p><u>สมมติฐานการวิจัยที่ 2</u> นักธุรกิจอิสระที่มีลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระยะเวลาที่เข้าร่วมธุรกิจ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรสที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมกรรมการเผชิญปัญหาที่แตกต่างกัน</p> <p><u>สมมติฐานการวิจัยที่ 2.1:</u> นักธุรกิจอิสระที่มีอายุแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมกรรมการเผชิญปัญหาที่แตกต่างกัน</p> <p><u>สมมติฐานการวิจัยที่ 2.1.1:</u> นักธุรกิจอิสระที่มีอายุแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหาแตกต่างกัน</p> <p>สมมติฐานทางสถิติที่ 2.1.1</p> <p>H_0: นักธุรกิจอิสระที่มีอายุแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหาไม่แตกต่างกัน</p> <p>H_1: นักธุรกิจอิสระที่มีอายุแตกต่างกันอย่างน้อยสองช่วงอายุ จะมีพฤติกรรมกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหาแตกต่างกัน</p>	<p>ปฏิเสธ สมมติฐานการวิจัย</p>
<p><u>สมมติฐานการวิจัยที่ 2.1.2:</u> นักธุรกิจอิสระที่มีอายุแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่สนับสนุนการแก้ปัญหาแตกต่างกัน</p> <p>สมมติฐานทางสถิติที่ 2.1.2</p> <p>H_0: นักธุรกิจอิสระที่มีอายุแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่สนับสนุนการแก้ปัญหาไม่แตกต่างกัน</p> <p>H_1: นักธุรกิจอิสระที่มีอายุแตกต่างกันอย่างน้อยสองช่วงอายุ จะมีพฤติกรรมกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่สนับสนุนการแก้ปัญหาแตกต่างกัน</p>	<p>ปฏิเสธ สมมติฐานการวิจัย</p>
<p><u>สมมติฐานการวิจัยที่ 2.1.3:</u> นักธุรกิจอิสระที่มีอายุแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหาแตกต่างกัน</p> <p>สมมติฐานทางสถิติที่ 2.1.3</p> <p>H_0: นักธุรกิจอิสระที่มีอายุแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหาไม่แตกต่างกัน</p> <p>H_1: นักธุรกิจอิสระที่มีอายุแตกต่างกันอย่างน้อยสองช่วงอายุ จะมีพฤติกรรมกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหาแตกต่างกัน</p>	<p>ปฏิเสธ สมมติฐานการวิจัย</p>

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

สมมติฐานการวิจัย สมมติฐานทางสถิติ และผลการทดสอบ

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ
<p><u>สมมติฐานการวิจัยที่ 3.4:</u> ความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหา</p> <p>สมมติฐานทางสถิติที่ 3.4</p> <p>H_0: ความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลไม่มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหา</p> <p>H_1: ความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหา</p>	<p>ปฏิเสธ</p> <p>สมมติฐาน</p> <p>การวิจัย</p>
<p>สมมติฐานทางสถิติที่ 3.5</p> <p>H_0: ความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลไม่มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่สนับสนุนการแก้ปัญหา</p> <p>H_1: ความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่สนับสนุนการแก้ปัญหา</p>	<p>ปฏิเสธ</p> <p>สมมติฐาน</p> <p>การวิจัย</p>
<p><u>สมมติฐานการวิจัยที่ 3.6:</u> ความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหา</p> <p>สมมติฐานทางสถิติที่ 3.6</p> <p>H_0: ความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลไม่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหา</p> <p>H_1: ความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหา</p>	<p>ปฏิเสธ</p> <p>สมมติฐาน</p> <p>การวิจัย</p>

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

สมมติฐานการวิจัย สมมติฐานทางสถิติ และผลการทดสอบ

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ
<p><u>สมมติฐานการวิจัยที่ 4</u> พฤติกรรมการเผชิญปัญหาที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงาน</p> <p><u>สมมติฐานการวิจัยที่ 4.1:</u> พฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหาที่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลการปฏิบัติงาน</p> <p><u>สมมติฐานทางสถิติที่ 4.1</u> H_0: พฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหาไม่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลการปฏิบัติงาน H_1: พฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหาที่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลการปฏิบัติงาน</p>	<p>ปฏิเสธ สมมติฐาน การวิจัย</p>
<p><u>สมมติฐานการวิจัยที่ 4.2:</u> พฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่สนับสนุนการแก้ปัญหาที่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลการปฏิบัติงาน</p> <p><u>สมมติฐานทางสถิติที่ 4.2</u> คือ H_0: พฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่สนับสนุนการแก้ปัญหาไม่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลการปฏิบัติงาน H_1: พฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่สนับสนุนการแก้ปัญหาที่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลการปฏิบัติงาน</p>	<p>ปฏิเสธ สมมติฐาน การวิจัย</p>
<p><u>สมมติฐานการวิจัยที่ 4.3:</u> พฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหาที่มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับผลการปฏิบัติงาน</p> <p><u>สมมติฐานทางสถิติที่ 4.3</u> คือ H_0: พฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหาไม่มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับผลการปฏิบัติงาน H_1: พฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหาที่มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับผลการปฏิบัติงาน</p>	<p>ยอมรับ สมมติฐาน การวิจัย</p>

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

สมมติฐานการวิจัย สมมติฐานทางสถิติ และผลการทดสอบ

สมมติฐาน	ผลการทดสอบ
<p><u>สมมติฐานการวิจัยที่ 5</u> นักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมแตกต่างกันจะมีผลการปฏิบัติงานแตกต่างกัน</p> <p>สมมติฐานการวิจัยที่ 5.1: นักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์สูงกว่าจะมีผลการปฏิบัติงานดีกว่านักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์ต่ำกว่า</p> <p>สมมติฐานทางสถิติที่ 5.1 H_0: นักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์สูงกว่าจะไม่มีผลการปฏิบัติงานดีกว่านักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์ต่ำกว่า H_1: นักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์สูงกว่าจะมีผลการปฏิบัติงานดีกว่านักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์ต่ำกว่า</p>	<p>ปฏิเสธ สมมติฐาน การวิจัย</p>
<p><u>สมมติฐานการวิจัยที่ 5.2:</u> นักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลต่ำกว่าจะมีผลการปฏิบัติงานดีกว่านักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์สูงกว่า</p> <p>สมมติฐานทางสถิติที่ 5.2 H_0: นักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลต่ำกว่าจะไม่มีผลการปฏิบัติงานดีกว่านักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลสูงกว่า H_1: นักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลต่ำกว่าจะมีผลการปฏิบัติงานดีกว่านักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลสูงกว่า</p>	<p>ปฏิเสธ สมมติฐาน การวิจัย</p>

ส่วนที่ 3 การสร้างสมการทำนายผลการปฏิบัติงาน

การสร้างสมการทำนายผลการปฏิบัติงานจากตัวแปรความเชื่อในหลักศีลธรรม และพฤติกรรมการเผชิญปัญหาทั้งสามรูปแบบ พบว่า พฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่

ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหา และ ความเชื่อในหลักศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์ สามารถใช้ทำนายผลการปฏิบัติงานได้ โดยพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหา ทำนายผลการปฏิบัติงานได้ร้อยละ 3.9 และเมื่อทำนายร่วมกับความเชื่อในหลักศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์ สามารถทำนายผลการปฏิบัติงานได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 5.6 สร้างเป็นสมการทำนายผลการปฏิบัติงานได้ดังนี้

$$\text{ผลการปฏิบัติงาน} = 26.411 - 0.351 (\text{พฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหา}) - 0.200 (\text{ความเชื่อในหลักศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์})$$

การอภิปรายผลการวิจัย

1. ลักษณะส่วนบุคคลกับความเชื่อทางศีลธรรม

1.1 อายุ

ผลการวิจัย ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 1.1.1 และ 1.1.2 โดยพบว่า นักธุรกิจอิสระที่มีอายุแตกต่างกันมีความเชื่อทางศีลธรรมทั้ง 2 ด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของฮิลล์ (1992) ที่พบว่า อายุเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้บุคคลมีจริยธรรมในการทำงานแตกต่างกัน และการที่บุคคลจะมีจริยธรรมในการทำงานที่ต่างกันย่อมต้องมีพื้นฐานมาจากความเชื่อทางศีลธรรมที่แตกต่างกัน แต่หากพิจารณากันในแง่ของความหมายของความเชื่อทางศีลธรรมแล้ว จะพบว่า การที่บุคคลจะมีความเชื่อทางศีลธรรมไปในทิศทางใดขึ้นกับกระบวนการในการให้เหตุผลทางศีลธรรมของแต่ละบุคคล โดยบุคคลที่มีความเชื่อทางศีลธรรมที่แตกต่างกันจะมีมุมมองในการพิจารณาเรื่องเจตนาทางจริยธรรมว่าอยู่บนพื้นฐานของความเชื่อที่ต่างกัน (Thorne and Saunders, 2002) ซึ่งกระบวนการในการให้เหตุผลทางศีลธรรมบนพื้นฐานของความเชื่อที่ต่างกันในตัวเอง ที่ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520) กล่าวว่า ต้องอาศัยการพัฒนาตามลำดับขั้น และจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น สถิติปัญญา ความเฉลียวฉลาด สุขภาพจิต ทักษะคิด ค่านิยม แรงจูงใจ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ล้วนมีส่วนก่อให้เกิดพฤติกรรมจริยธรรม

ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า การที่นักธุรกิจอิสระมีอายุต่างกันเพียงอย่างเดียว อาจไม่เพียงพอที่จะทำให้มีความเชื่อทางศีลธรรมที่แตกต่างกันเสมอไป เพราะถึงแม้ว่าคนเราจะมีอายุต่างกัน แต่ถ้าพวกเขาเติบโตมาในสภาพแวดล้อมที่ใกล้เคียงกัน มีประสบการณ์ชีวิตที่คล้ายกัน มีทัศนคติ

ค่านิยม แรงจูงใจที่เหมือนกัน โอกาสที่พวกเขาจะมีพัฒนาการของกระบวนการในการให้เหตุผลทางศีลธรรมบนพื้นฐานความเชื่อเดียวกัน และมีความเชื่อทางศีลธรรมไม่แตกต่างกันย่อมเกิดขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจท์ และ โคลเบอร์ก์ โดยเพียเจท์ เชื่อว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กจะบรรลุขั้นสูงสุด เมื่ออายุประมาณ 8-10 ปี ขณะที่โคลเบอร์ก์ เชื่อว่า มนุษย์ในสภาพปกติ จะมีพัฒนาการทางจริยธรรมอีกหลายขั้นต่อนจากอายุ 11 ปี จนถึง 25 ปี และจะบรรลุขั้นสูงสุด เมื่ออายุ 16 ปี หลังจากนั้นอายุจะไม่มีผล โดยโคลเบอร์ก์เชื่อว่า การพัฒนาการทางจริยธรรมนั้นมิใช่การรับรู้ความรู้จากการพำรสอนของผู้อื่นโดยตรง แต่เป็นการผสมผสานระหว่างความรู้เกี่ยวกับบทบาทของตนต่อผู้อื่น และบทบาทของผู้อื่นด้วย โดยเฉพาะเมื่อกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักธุรกิจอิสระที่ทำการศึกษานี้ อยู่ในองค์กรที่มีวัฒนธรรมที่เข้มแข็งให้ความสำคัญกับการสร้างระบบเครือข่ายที่เหนียวแน่น มีรูปแบบ และกระบวนการในการฝึกอบรมที่มุ่งงานให้มีทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยมที่มุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน จึงอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ ผลการวิจัยไม่พบความแตกต่างระหว่างอายุกับความเชื่อทางศีลธรรมทั้ง 2 รูปแบบ

1.2 ระยะเวลาที่เข้าร่วมธุรกิจ

ผลการวิจัย ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 1.2.1 แต่ยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ 1.2.2 โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการเข้าร่วมธุรกิจแตกต่างกันมีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์เพียงด้านเดียวที่แตกต่างกัน และเมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ พบว่า นักธุรกิจอิสระที่มีระยะเวลาในการเข้าร่วมธุรกิจยาวนานกว่าจะมีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์สูงกว่านักธุรกิจอิสระที่มีระยะเวลาในการเข้าร่วมธุรกิจสั้นกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮิลล์ (1992) ที่พบว่า อายุงาน เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้บุคคลมีจริยธรรมในการทำงานแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า เมื่อพิจารณาถึงลักษณะงานของนักธุรกิจอิสระ ในระบบธุรกิจขายตรงหลายขั้นที่ต้องเผชิญกับความท้าทายอยู่ตลอดเวลา และต้องหาวิธีการรับมือกับปัญหาอุปสรรคในทุกรูปแบบ อยู่เสมอ จะพบว่านักธุรกิจอิสระที่มีระยะเวลาในการเข้าร่วมธุรกิจที่มากกว่า ย่อมต้องผ่านการเรียนรู้และมีประสบการณ์ในการเผชิญกับปัญหาและสถานการณ์ที่หลากหลายมากกว่า เมื่อเทียบกับนักธุรกิจอิสระที่มีระยะเวลาในการเข้าร่วมธุรกิจที่น้อยกว่า โอกาสที่พวกเขาจะมีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์เบี่ยงเบนไปจากความเชื่อเดิมย่อมมีมากขึ้น เพราะ นักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมในเชิงสัมพัทธ์จะเข้าใจถึงเหตุผลของความจำเป็นขององค์กรที่ต้องบริหารงานให้บรรลุเป้าหมาย ทำให้รู้สึกยอมรับได้ในเชิงจริยธรรม ดังนั้น นักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมไปในเชิงสัมพัทธ์ จะใช้วิธีการปรับมาตรฐานทางจริยธรรมของตนให้เหมาะสมกับเป้าหมายขององค์กร (Tansey et al., 1994; Weber and Green, 1991) จากเหตุผลที่กล่าวในข้างต้น จึงเป็น

สาเหตุที่ทำให้ ผลการวิจัยพบว่า เพื่อให้ผ่านพ้นปัญหาอุปสรรคต่างๆในการทำงาน และสามารถบรรลุถึงลำดับขั้นของความสำเร็จในธุรกิจขายตรงได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ นักธุรกิจอิสระที่มีระยะเวลาในการเข้าร่วมธุรกิจมายาวนานกว่า จะมีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์ในระดับที่สูงกว่า นักธุรกิจอิสระที่มีระยะเวลาในการเข้าร่วมธุรกิจที่สั้นกว่า

2. ลักษณะส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแตกต่างกัน

2.1 อายุ

ผลการวิจัย ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 2.1.1 - 2.1.3 โดยพบว่า นักธุรกิจอิสระที่มีอายุแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาทั้ง 3 รูปแบบไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ รัชดา ไชโยธา (2543) ที่ว่า อายุที่มากขึ้นจะส่งผลให้บุคคลผ่านการเรียนรู้ และมีประสบการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น ทำให้มีวุฒิภาวะที่สมบูรณ์ในการคิดและตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างรอบคอบ รวมทั้งมีทักษะในการเข้าใจปัญหาและเลือกใช้พฤติกรรมการเผชิญปัญหาได้ดีกว่าคนที่มีอายุน้อย แต่หากพิจารณาถึงลักษณะของงานขายตรง โดยเฉพาะกับธุรกิจขายตรงแบบหลายชั้นที่เปิดโอกาสให้กับคนทุกระดับแล้ว จะพบว่า ไม่ว่าจะพวกเขาจะมีอายุเท่าใด เมื่อพวกเขาตัดสินใจก้าวเข้าสู่การเป็นผู้จำหน่ายตรงหรือนักธุรกิจอิสระ ทุกคนจะเริ่มต้นอย่างเท่าเทียมกัน ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า ถึงแม้จะมีอายุมากกว่าก็ไม่ได้หมายความว่า จะผ่านการเรียนรู้ หรือมีประสบการณ์ในงานขายตรงมากกว่า ตลอดจนการเข้าใจปัญหาและเลือกใช้พฤติกรรมการเผชิญปัญหาก็คงไม่ได้ดีไปกว่าคนที่มีอายุน้อยกว่าแต่เริ่มทำธุรกิจขายตรงมาก่อน ดังนั้น อายุของนักธุรกิจอิสระจึงไม่ได้มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ในงาน และการเผชิญปัญหาเหมือนกับลักษณะงานอื่น ๆ โดยทั่วไป จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ ผลการวิจัยไม่พบความแตกต่างระหว่างอายุกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาทั้ง 3 รูปแบบ

2.2 ระยะเวลาที่เข้าร่วมธุรกิจ

ผลการวิจัย ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 2.2.1 - 2.2.3 โดยพบว่า นักธุรกิจอิสระที่มีระยะเวลาในการเข้าร่วมธุรกิจแตกต่างกันมีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาทั้ง 3 แบบไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ สุदारัตน์ หนูหอม (2544) ที่พบว่า พยาบาลที่มีอายุงานมากมีพฤติกรรม การเผชิญความเครียดแบบมุ่งเน้นการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมน้อยกว่าพยาบาลที่มีอายุงานน้อย ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงลักษณะการทำงานของนักธุรกิจอิสระ ในระบบธุรกิจขายตรงหลายชั้น จะพบว่า ลักษณะงานของนักธุรกิจอิสระเป็นงานที่ต้องเผชิญกับปัญหาอุปสรรคที่มีความหลากหลาย เมื่อนักธุรกิจอิสระก้าวออกไปเผชิญหน้ากับลูกค้า อธิบาย ชักชวน หรือโน้มน้าวคน

ทั่วไปให้ซื้อสินค้าหรือตกลงสมัครเป็นนักธุรกิจอิสระในสายงาน สิ่งที่เราจะต้องเผชิญอยู่เสมอคือปัญหา อุปสรรค การต่อต้าน และคำปฏิเสธ รวมถึงทัศนคติในด้านลบที่คนส่วนใหญ่มีต่อธุรกิจประเภทขายตรง (สมปารถนา คล้ายวิเชียร และ พัฒนพันธุ์ วงษ์พันธุ์, 2544, น. 110) ความหลากหลายของปัญหาอุปสรรคดังกล่าว อาจเป็นเหตุผลที่ทำให้นักธุรกิจอิสระจำเป็นต้องมีพฤติกรรมเผชิญปัญหาที่หลากหลาย และการที่พวกเขาจะสามารถเผชิญกับปัญหาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องอาศัยปัจจัยทั้งจากแหล่งภายในตัวบุคคลเอง ไม่ว่าจะเป็น สุขภาพ และพลังในตัวบุคคล ความเชื่อในสิ่งที่ดี ทักษะในการแก้ปัญหา เป็นต้น และจากแหล่งภายนอก ไม่ว่าจะเป็นแรงสนับสนุนทางสังคม ในแง่ของเงินทุน ข้อมูล หรือด้านจิตใจและอารมณ์ นอกจากนี้ รัชดา ไชยโยธา (2543) ยังได้กล่าวว่า การที่บุคคลจะยืนหยัดเพื่อให้ตนเองสามารถเผชิญกับปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมนั้น ยังขึ้นกับองค์ประกอบและปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลอีกหลายปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นคุณลักษณะส่วนบุคคล ความสามารถในการรับสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหา บุคลิกภาพ การพึ่งพาแหล่งประโยชน์ในการเผชิญปัญหา เป็นต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า การที่นักธุรกิจอิสระที่มีระยะเวลาในการเข้าร่วมธุรกิจแตกต่างกันเพียงปัจจัยเดียว อาจไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมเผชิญปัญหาทั้ง 3 แบบแตกต่างกัน

2.3 ระดับการศึกษา

ผลการวิจัย ยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ 2.3.1 แต่ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 2.3.2 และ 2.3.3 โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหาเพียงด้านเดียวที่แตกต่างกัน และเมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ พบว่านักธุรกิจอิสระที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป มีพฤติกรรมเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหาสูงกว่านักธุรกิจอิสระที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชดา ไชยโยธา (2543) ที่พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมเผชิญปัญหาแบบมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะด้านมุ่งเน้นการแก้ปัญหาแตกต่างกัน กล่าวคือ คนที่มีการศึกษาในระดับสูงขึ้นไปจะเผชิญปัญหาได้ดีขึ้น และยังคงสอดคล้องกับการศึกษาของเจโลไวช์ และเพาเวอร์ (Jalowice & Power, 1981, น.10 อ้างถึงใน สุรีย์ บุญเฉย, 2542, น.44) ที่พบว่า การศึกษาที่ดีจะช่วยให้บุคคลตระหนักถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ดีกว่า ทำให้สามารถนำการเรียนรู้ในอดีต และพฤติกรรมที่เคยใช้แล้วประสบความสำเร็จ มาใช้ในการเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ด้วยลักษณะงานของธุรกิจขายตรง ประสบการณ์และการเรียนรู้ที่ได้จากการขาย หรือการชักชวนสนับสนุนผู้อื่นให้เข้าร่วมธุรกิจ ทั้งที่ประสบความสำเร็จ และถูกปฏิเสธ ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญและเป็นบทเรียนที่

ทรงคุณค่ากับนักธุรกิจอิสระ แต่ก็ขึ้นกับว่านักธุรกิจอิสระผู้นั้นจะสามารถเก็บเกี่ยวประสบการณ์ และนำบทเรียนที่ได้มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใด ยิ่งเมื่อต้องตกอยู่ในสถานการณ์ที่เป็นปัญหา ระดับการศึกษาจึงเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่มีความสำคัญ เพราะ นักธุรกิจอิสระที่มีการศึกษาที่สูงกว่า ย่อมมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ แยกแยะสาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ดีกว่านักธุรกิจอิสระที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่า และสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่มี มาใช้ในการเลือกวิธีการเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ดีกว่า และเมื่อพิจารณาวิธีการเผชิญปัญหา แบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหาทั้ง 5 วิธี อันได้แก่ การแก้ปัญหาด้วยการลงมือดำเนินการ การวางแผน การระงับกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง การชะลอการเผชิญปัญหา และการค้นหาความช่วยเหลือและ จากการสนับสนุนทางสังคม จะพบว่าวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหาทั้ง 5 วิธี เป็น วิธีการเผชิญปัญหาที่ต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ และทักษะในการคิดวิเคราะห์แทบทั้งสิ้น จึงเป็น สาเหตุที่ทำให้ผลการวิจัยพบว่า นักธุรกิจอิสระที่มีระดับการศึกษาที่สูงกว่ามีพฤติกรรมการเผชิญ ปัญหาแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหาสูงกว่านักธุรกิจอิสระที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า

2.4 สถานภาพสมรส

ผลการวิจัย ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 2.4.1 – 2.4.3 โดยพบว่านักธุรกิจอิสระที่มี สถานภาพสมรสแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาทั้ง 3 แบบไม่แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้ง กับงานวิจัยของซ็ชส์วัญ เต็งพงศธร (2541) ที่พบว่า สถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการกับปัญหาทั้งการจัดการที่ปัญหาและการจัดการที่อารมณ์ และรัชดา ไชยโยธา (2543) ที่พบว่า ผู้ที่มีคู่สมรสจะเผชิญปัญหาได้ดีกว่าคนโสด แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของครองคณา สี ชาว (2549) ที่พบว่า พยาบาลที่มีสถานภาพสมรสโสดมีพฤติกรรมเผชิญความเครียดไม่แตกต่าง จากพยาบาลที่มีสถานภาพสมรสคู่หรือหม้าย/หย่าร้าง เช่นเดียวกับนักธุรกิจอิสระ ที่ถึงแม้จะมี สถานภาพสมรสต่างกัน แต่พวกเขาต่างก็ต้องอยู่ภายใต้นโยบายของบริษัท ความกดดันของ ลักษณะงานขายตรง และต้องเผชิญกับปัญหาอุปสรรคในการทำงานที่เหมือนกัน จึงเป็นสาเหตุที่ ทำให้ผลการวิจัยพบว่า นักธุรกิจอิสระที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเผชิญ ปัญหาที่ไม่แตกต่างกัน

3. ความเชื่อทางศีลธรรมกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหา

ความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเผชิญปัญหา

ผลการวิจัย ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 3.1 และ 3.2 โดยพบว่า ความเชื่อทาง ศีลธรรมเชิงสัมพันธ์ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหา

และพฤติกรรมการณ์เผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่สนับสนุนการแก้ปัญหา แม้ว่าผลการวิจัยที่ได้จะขัดแย้งกับแนวคิดที่ว่า เมื่อนักธุรกิจอิสระต้องตกอยู่ภายใต้สภาวะการณ์ที่เต็มไปด้วยแรงกดดันและต้องเผชิญกับปัญหาสำคัญหรือข้อโต้แย้งอย่างใดอย่างหนึ่งทำให้พวกเขาต้องเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์และการตัดสินใจเลือกในเชิงจริยธรรม (Caywood and Lacznik, 1986; Dubinsky, Natarajan, and Huang 2004) สภาวะการณ์ดังกล่าวย่อมเกี่ยวพันโดยตรงกับหลักความเชื่อทางศีลธรรมที่นักธุรกิจอิสระผู้นั้นยึดถือ หรือใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาตัดสินใจคุณค่าในสถานการณ์ต่างๆ ว่าถูกหรือผิด ซึ่งจะมีอิทธิพลอย่างมากต่อการตัดสินใจทางจริยธรรมของบุคคลนั้นในการประเมินสถานการณ์ต่างๆ ที่พวกเขารับรู้ว่าเป็นสถานการณ์ที่มีคุณค่าทางจริยธรรมหรือไม่ และย่อมส่งผลต่อพฤติกรรมในการจัดการกับปัญหาที่จะตามมา (Bass, Barnett, and Brown 1998; Forsyth 1980; Alan J. Dubinsky, R. Natarajan and W.Y. Huang, p.301) นักธุรกิจอิสระที่มีมุมมองเกี่ยวกับศีลธรรมในเชิงสัมพัทธ์ซึ่งเป็นการเชื่อที่มีผลต่อการแสดงพฤติกรรม โดยคำนึงถึงสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จะเห็นถึงความจำเป็นในเชิงเหตุผลของการบรรลุเป้าหมายในการบริหารงานว่าสามารถยอมรับได้ในเชิงจริยธรรม และสามารถหาเหตุผลที่มีน้ำหนักมาสนับสนุนการกระทำที่ผิดจริยธรรมว่าเป็นสิ่งจำเป็นต่อความสำเร็จขององค์กรและเป้าหมายในการทำงาน พวกเขาอาจมองกิจกรรมทางธุรกิจดังกล่าวว่าขัดกับหลักศีลธรรมส่วนบุคคลของตน แต่จะยอมรับด้วยเหตุผลที่ว่าศีลธรรมในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจไม่จำเป็นต้องสอดคล้องตรงกันศีลธรรมในชีวิตส่วนตัว (Peterson, 2003, p.561)

แต่จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น พบข้อสังเกตที่สำคัญบางประการ คือ การที่ตัวแปรเรื่องความเชื่อทางศีลธรรมจะมีผลต่อการตัดสินใจที่จะแสดงพฤติกรรมการณ์เผชิญปัญหาในรูปแบบใดสิ่งที่จะต้องเกิดขึ้น คือ นักธุรกิจอิสระต้องตกอยู่ภายใต้ข้อขัดแย้ง หรือสถานการณ์ที่สุ่มเสี่ยงต่อการต้องตัดสินใจในเชิงจริยธรรม แต่จากการศึกษาขององค์กรของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาในครั้งนี้พบว่า องค์กรแห่งนี้เป็นผู้ดำเนินธุรกิจขายตรงทั้งในระดับประเทศ และระดับโลกติดต่อกันมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน มีวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง ประกอบกับมีปรัชญาในการดำเนินธุรกิจที่ชัดเจนและเป็นธรรม องค์กรนี้ให้ความสำคัญคุณภาพของสินค้าที่ดีเลิศแตกต่างจากสินค้าแบบเดียวกันที่วางขายทั่วไปตามท้องตลาดควบคู่ไปกับระบบการรับประกันความพอใจในการรับคืนสินค้า มีระบบขายตรงที่มีโครงสร้างค่าตอบแทน และการบริหารงานที่เป็นธรรมและทันสมัย ยิ่งไปกว่านั้น สิ่งที่ดีได้ว่าเป็นหัวใจของความสำเร็จขององค์กรดังกล่าว คือ การมีองค์กรผู้นำที่เข้มแข็งและมีคุณภาพมากที่สุดขององค์กรหนึ่ง นักธุรกิจอิสระที่ก้าวเข้ามาในองค์กรจะต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจกับแผนธุรกิจและระเบียบปฏิบัติก่อนทำการขายสินค้า หรือสนับสนุนให้ผู้มุ่งหวัง

สมัครเป็นนักธุรกิจอิสระรายใหม่ (สมปรารถนา คล้ายวิเชียร และ พัฒนพันธ์ วงษ์พันธ์ุ, 2544, น. 84-87) ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ด้วยมาตรฐานของคุณภาพสินค้าและระบบการสนับสนุนการขายที่ดีเยี่ยม ประกอบกับการมีวัฒนธรรมองค์กรในการดูแลช่วยเหลือและสนับสนุนกันอย่างใกล้ชิดของเครือข่ายนักธุรกิจอิสระในองค์กรผู้จำหน่ายที่มีความเข้มแข็งดังกล่าว ทำให้โอกาสที่นักธุรกิจอิสระต้องตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่สุ่มเสี่ยงต่อการต้องตัดสินใจที่อาจขัดกับความเชื่อในทางจริยธรรม ไม่ที่จะเป็นการหลอกลวงเรื่องคุณภาพสินค้า การโฆษณาเกินจริง การชักชวนด้วยแผนธุรกิจที่ไม่เป็นธรรม จึงเกิดขึ้นได้ยาก และเมื่อนักธุรกิจอิสระไม่ต้องตกอยู่ในสถานการณ์ที่อาจต้องทำผิดในเชิงจริยธรรม ความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์ จึงไม่มีผลต่อการตัดสินใจแสดงพฤติกรรมการเผชิญปัญหาทั้งแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหา และแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่สนับสนุนการแก้ปัญหา จึงเป็นสาเหตุให้ ผลการวิจัยพบว่า ความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหา และพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่สนับสนุนการแก้ปัญหา

นอกจากนี้ ผลการวิจัยปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 3.3 โดยพบว่า ผู้ที่มีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์จะไม่มีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหา ซึ่งเมื่อพิจารณางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า พนักงานขายที่มีมุมมองเกี่ยวกับศีลธรรมในเชิงสัมพัทธ์จะเห็นถึงความจำเป็นในเชิงเหตุผลของการบรรลุเป้าหมายในการบริหารงานว่าสามารถยอมรับได้ในเชิงจริยธรรม ทำให้บุคคลที่มีความเชื่อในหลักศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์อาจพยายามหาวิธีที่ง่ายกว่าโดยการปรับมาตรฐานทางจริยธรรมให้เหมาะกับเป้าหมายขององค์กร (Tansey et al., 1994; Weber and Green, 1991) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า เมื่อนักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมในเชิงสัมพัทธ์ต้องเผชิญกับปัญหาหรือข้อขัดแย้ง พวกเขาอาจพยายามหาวิธีการที่ง่ายกว่าโดยปรับมาตรฐานทางจริยธรรมของตนเพื่อให้ผ่านพ้นปัญหาและบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ แต่การปรับมาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว อาจไปขัดกับกฎระเบียบหรือข้อปฏิบัติที่บริษัทกำหนดไว้อย่างรัดกุม และเคร่งครัด อาจส่งผลให้พวกเขามีความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะบรรเทาหรือระงับความเครียดด้วยอารมณ์ หรือมีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาที่มุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหาด้วยการปฏิเสธหรือไม่ยอมรับความจริง การระบายอารมณ์ความรู้สึก และความเครียดที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดปัญหา หรือแม้กระทั่งการใช้สุราและสารเสพติด ทั้งนี้ ก็เพื่อที่จะลดความกดดันที่เกิดขึ้นจากการที่ไม่สามารถนำวิธีการที่ตนคิดว่าถูกต้องตามความเชื่อทางศีลธรรมของตนมาใช้ในการแก้ปัญหาได้ จึงเป็นสาเหตุให้

ผลการวิจัยพบว่า ความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์ไม่มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหา

ความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหา

ผลการวิจัย ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 3.4 และ 3.5 ที่ว่าความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหา และพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่สนับสนุนการแก้ปัญหา

นอกจากนี้ ยังพบว่า ผลการวิจัยปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 3.6 ที่ว่า ความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหา โดยพบว่า ความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหา

จากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า บุคคลที่มีความเชื่อในหลักศีลธรรมเชิงสากลมักจะยึดมั่นและปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมของตนเอง หากต้องกระทำการหลอกลวงเพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายในการบริหารงาน พนักงานขายที่เชื่อในหลักศีลธรรมเชิงสากลจะถือว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการทำลายหลักปฏิบัติเชิงจริยธรรมของตนเอง ซึ่งสำหรับคนที่เชื่อในหลักศีลธรรมเชิงสากลแล้วถือเป็นการทำลายกฎศีลธรรม (Tansey et al., 1994; Weber and Green, 1991) แต่เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยเรื่องระบบการบริหารงานและโครงสร้างค่าตอบแทนที่เป็นธรรม และมีประสิทธิภาพ ตลอดจนวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็งและเน้นการสนับสนุนช่วยเหลือกันด้วยระบบเครือข่ายที่เหนียวแน่นขององค์กรธุรกิจขายตรงของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า โอกาสที่นักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมในเชิงสากล ซึ่งทำงานให้กับองค์กรที่มีระบบการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และให้ความสำคัญกับคุณภาพของสินค้าสูงสุด จะต้องเผชิญกับความเครียด หรือความกดดันให้ต้องตัดสินใจเลือกทำพฤติกรรมที่ผิดไปจากมาตรฐานทางจริยธรรมของตนเอง จึงเกิดขึ้นได้ยาก และเมื่อต้องเผชิญกับปัญหา อุปสรรค หรือข้อขัดแย้งในการทำงาน นักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมในเชิงสากลจึงตัดสินใจบนพื้นฐานของความเชื่อทางศีลธรรมที่ตนยึดถือ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการปฏิบัติและวัฒนธรรมขององค์กร โดยไม่มีความเครียดจากความกดดันให้ต้องทำสิ่งที่ขัดกับหลักความเชื่อทางศีลธรรมของตน การเลือกพฤติกรรมการเผชิญปัญหาจึงเป็นไปในแนวทางที่มีประสิทธิภาพ คือ มีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหา และแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่สนับสนุนการแก้ปัญหา มากกว่าพฤติกรรมการเผชิญปัญหาที่ด้อยประสิทธิภาพ คือ แบบมุ่งเน้นอารมณ์ไม่

สนับสนุนการแก้ปัญหา จึงเป็นสาเหตุให้ ผลการวิจัยพบว่า ความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลไม่มี ความสัมพันธ์ในเชิงลบกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหา และ พฤติกรรม การเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่สนับสนุนการแก้ปัญหา และไม่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก กับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหา

4. พฤติกรรมการเผชิญปัญหากับผลการปฏิบัติงาน

ผลการวิจัย ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 4.1 และ 4.2 โดยพบว่า พฤติกรรมการเผชิญ ปัญหาแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหา และ พฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่สนับสนุน การแก้ปัญหาไม่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลการปฏิบัติงาน ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของอาากิฮิโตะ และ วิลมา (2007) ที่พบว่า การเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหามีความสัมพันธ์ในเชิงบวก กับการเผชิญปัญหาด้วยวิธีการผ่อนคลายและผลการปฏิบัติงาน และยังพบว่า การเผชิญปัญหา แบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหาส่งผลให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น เมื่อมีการใช้วิธีการผ่อนคลายในระดับสูง และมีการรับรู้ว่ามีความเครียดในงานในระดับสูง และงานวิจัยของ Gaudreau and Blondin (2004) ที่พบมีปฏิสัมพันธ์สัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันระหว่างพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบ มุ่งเน้นการแก้ปัญหา โดยการมุ่งเน้นงานกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาโดยการใช้วิธีการผ่อนคลาย ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานและผลที่ตามมาในเชิงบวก จากผลการวิจัยที่ได้ แม้ว่าจะขัดแย้งกับ แนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่นำไปสู่ ความสำเร็จในงานขาย หรือผลการปฏิบัติงานของพนักงานขาย โดยเฉพาะกับนักธุรกิจอิสระใน ระบบธุรกิจขายตรงแบบหลายชั้นแล้ว จะพบว่า พฤติกรรมการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพไม่ได้ เป็นเพียงปัจจัยเดียวที่ทำให้นักธุรกิจอิสระก้าวขึ้นไปสู่ความสำเร็จ ยังมีปัจจัยหรือตัวแปรอื่น ๆ อีก มากมายทั้งจากตัวนักธุรกิจอิสระเอง ไม่ว่าจะจะเป็นความเชี่ยวชาญในตัวสินค้า รวมถึง ความสามารถในการสาธิตสินค้าและการสร้างความประทับใจ และจากปัจจัยภายนอกอื่น ๆ ไม่ว่าจะ เป็นทัศนคติในแง่ลบต่อธุรกิจ สภาพเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อกำลังซื้อของผู้บริโภค กระแสต่อต้าน สินค้าต่างประเทศ ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแต่มีผลต่อผลการปฏิบัติงาน หรือการประสบ ความสำเร็จของนักธุรกิจอิสระทั้งสิ้น จากจำนวนนักธุรกิจอิสระ 100 คน 80 เปอร์เซ็นต์จะหลุด หายไป เหลือเพียง 20 เปอร์เซ็นต์เท่านั้นที่ก้าวไปสู่จุดหมายแห่งความสำเร็จอันมั่นคง (สม ปรารภณา คล้ายวิเชียร และ พัฒนพันธุ์ วงษ์พันธุ์, 2544, น. 110) ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า ถึงแม้ ปัจจัยเรื่องพฤติกรรมการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพ ทั้งแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหา และแบบ มุ่งเน้นอารมณ์ที่สนับสนุนการแก้ปัญหาจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของนักธุรกิจ

อิสระ แต่ก็ยังเป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งของความสำเร็จของนักธุรกิจอิสระเท่านั้น ยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกมากมายที่ส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของนักธุรกิจอิสระที่ต้องนำมาพิจารณาประกอบกัน จึงเป็นสาเหตุให้ค่าความสัมพันธ์ที่ได้ไม่ใช่ค่าที่แท้จริง แต่มีปัจจัยแทรกซ้อนจากตัวแปรอื่นรวมอยู่ด้วย จึงเป็นสาเหตุให้ ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นการแก้ปัญหา และ พฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่สนับสนุนการแก้ปัญหา ไม่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลการปฏิบัติงาน

นอกจากนี้ ยังพบว่าผลการวิจัย ยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ 4.3 ที่ว่า พฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหามีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับผลการปฏิบัติงาน ($r = -.210, p < .05$) สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่ว่า พนักงานชายที่มีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหามักเลือกใช้วิธีการแก้ปัญหาในเชิงลบ และด้อยประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นวิธีการปฏิเสธ การระบายออกทางอารมณ์ การไม่แสดงออกทางพฤติกรรม การไม่เกี่ยวข้องทางความคิด และการใช้สุราและสารเสพติด วิธีการเผชิญปัญหาที่มุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหาเหล่านี้ ล้วนแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่ามีผลกระทบโดยตรงต่อผลการปฏิบัติงาน หรือการประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานขายตรงที่หันทางสู่ความสำเร็จเต็มไปด้วยอุปสรรคขวากหนาม คำปฏิเสธ ข้อโต้แย้ง และทัศนคติในเชิงลบที่มีต่อตัวธุรกิจ หากนักธุรกิจอิสระไม่มีความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะปัญหาอุปสรรคขาดความเข้มแข็งที่จะยืนหยัด หรือมีทัศนคติในเชิงลบ และใช้วิธีการแก้ปัญหด้วยการปฏิเสธไม่ยอมรับปัญหาที่เกิดขึ้น การระบายออกทางอารมณ์ หรือหลีกเลี่ยงด้วยการไม่แสดงออก หรือหลีกเลี่ยงไม่คิดถึงปัญหาที่เกิดขึ้น หรือแม้กระทั่งการหันไปพึ่งสุราหรือสารเสพติด ย่อมเป็นไปได้เลยที่พวกเขาจะสามารถก้าวไปสู่จุดหมายปลายทางแห่งความสำเร็จที่ตั้งใจไว้ จึงเป็นสาเหตุให้ ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหามีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับผลการปฏิบัติงาน

5. ความเชื่อทางศีลธรรมกับผลการปฏิบัติงาน

ผลการวิจัย ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ 5.1 โดยพบว่านักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์สูงกว่าจะไม่มีผลการปฏิบัติงานสูงกว่านักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์ต่ำกว่า เมื่อพิจารณาจากความหมายของความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์ ดังที่ Schlenker and Forsyth (1977) กล่าวไว้ว่าหมายถึง ความเชื่อที่มีผลต่อการแสดงพฤติกรรม โดย

คำนึงถึงสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า นักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์ในระดับที่สูงกว่า จะสามารถหาเหตุผลที่มีน้ำหนักมาสนับสนุนการกระทำที่หมิ่นเหม่ต่อการทำผิดจริยธรรมว่าเป็นสิ่งจำเป็นต่อความสำเร็จและการบรรลุถึงเป้าหมายในการเพิ่มยอดขาย และมีโอกาสที่จะทำพฤติกรรมที่ขัดต่อระเบียบปฏิบัติในการทำธุรกิจขององค์กรมากกว่านักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์ในระดับที่ต่ำกว่า ซึ่งการกระทำดังกล่าว อาจส่งผลให้ผลการปฏิบัติงานหรือลำดับขั้นของความสำเร็จเพิ่มสูงขึ้นในระยะแรก แต่ก็ประสบความสำเร็จที่ไม่ยั่งยืน เพราะความสำเร็จดังกล่าวไม่ได้มาจากพื้นฐานที่มั่นคง และมีที่มาอย่างไม่ถูกต้อง เมื่อเวลาผ่านไปความเชื่อมั่นทั้งจากลูกค้า และนักธุรกิจอิสระในสายงานก็จะเริ่มสั่นคลอน เพราะขาดการยอมรับต่อพฤติกรรมที่ผิดจริยธรรมดังกล่าว และในท้ายที่สุดย่อมส่งผลต่อผลการปฏิบัติงาน ทำให้ไม่สามารถก้าวขึ้นไปสู่ลำดับขั้นของความสำเร็จในระดับที่สูงขึ้นไป และอาจไม่สามารถรักษาลำดับขั้นของความสำเร็จที่มีอยู่เอาไว้ได้ จึงเป็นสาเหตุให้ ผลการวิจัยพบว่า นักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์สูงกว่า ไม่ได้มีผลการปฏิบัติงานดีกว่า นักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์ต่ำกว่า

นอกจากนี้ ยังพบว่า ผลการวิจัยปฏิเสธรายวิจัยที่ 5.2 โดยพบว่า นักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลต่ำกว่า ไม่มีผลการปฏิบัติงานดีกว่านักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลสูงกว่า ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ Howe, Hoffman, and Hardigree (1994) ที่พบว่า การทำพฤติกรรมที่ผิดจริยธรรมมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงานขาย กล่าวคือ นักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลต่ำกว่า จะรู้สึกว่าได้รับความกดดันและมีความเครียดน้อยกว่า เมื่อเทียบกับนักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลสูงกว่า เมื่อต้องทำพฤติกรรมที่ผิดจริยธรรม ส่งผลให้น่าจะมีผลการปฏิบัติงานที่ดีกว่า ดังนั้น ในความเห็นของผู้วิจัย เห็นว่า ด้วยระบบการบริหารงานที่ชัดเจน และเป็นธรรม ประกอบกับคุณภาพของสินค้าที่ดีเยี่ยมขององค์กรธุรกิจขายตรงของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า โอกาสที่นักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมในเชิงสากล จะต้องเผชิญกับสภาวะการณ์ที่ต้องตัดสินใจเลือกทำพฤติกรรมที่ผิดไปจากมาตรฐานทางจริยธรรมจึงเกิดขึ้นได้ยาก และไม่มีผลจากความกดดันให้ต้องทำสิ่งที่ขัดกับหลักความเชื่อทางศีลธรรมที่ตนยึดถือ การที่นักธุรกิจอิสระมีความเชื่อในหลักศีลธรรมเชิงสากลในระดับต่ำกว่า จึงไม่มีผลการปฏิบัติงานดีกว่านักธุรกิจอิสระที่มีความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสากลสูงกว่า

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กร

1. จากผลการศึกษา จะพบว่า ตัวแปรเรื่องระยะเวลาในการเข้าร่วมธุรกิจของนักธุรกิจอิสระ เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญ เพราะส่งผลต่อทั้งความเชื่อทางศีลธรรม และพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อผลการสร้างสมการทำนาย พบว่า พฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหา เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้ผลการปฏิบัติงานของนักธุรกิจอิสระลดลง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ยิ่งนักธุรกิจอิสระมีอายุงานมากขึ้น พวกเขาก็จะมีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหาที่ลดลง และส่งผลให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น ดังนั้น ในแง่ขององค์กร จึงควรนำระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลและแผนการตลาดที่มีโครงสร้างค่าตอบแทนที่จูงใจมาใช้ ควบคู่ไปกับการสร้างวัฒนธรรมของความจงรักภักดีต่อองค์กรให้เกิดขึ้นผ่านระบบเครือข่ายที่เข้มแข็ง ซึ่งเป็นจุดแข็งขององค์กร ทั้งนี้เพื่อรักษาบุคลากรให้อยู่กับธุรกิจอย่างยาวนาน และป้องกันปัญหาการถูกดึงตัวจากคู่แข่ง นอกจากนี้ องค์กรควรให้ความสำคัญกับการรวบรวม และส่งผ่านความรู้ของนักธุรกิจที่มากประสบการณ์เหล่านี้ ไปยังนักธุรกิจอิสระรุ่นใหม่ ๆ ให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปประยุกต์ใช้เมื่อต้องเผชิญกับปัญหาอุปสรรคในการทำงานจริง ซึ่งแม้ว่าในปัจจุบันองค์กรจะมีศูนย์การเรียนรู้จำนวนมาก และมีนักธุรกิจอิสระที่เป็นหัวหน้าสายงานที่ทำหน้าที่คอยให้ความช่วยเหลือ และแบ่งปันประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์อยู่แล้ว แต่ก็ยังเป็นไปในเชิงของการให้ความสำคัญกับการบอกเล่าเรื่องราวของความสำเร็จเพื่อจูงใจให้ผู้มุ่งหวังรายใหม่สมัครเข้ามาในสายงาน และกระตุ้นให้เกิดแรงขับในการทำธุรกิจ มากกว่าที่จะมุ่งสร้างองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมและรวบรวมเข้าไว้ด้วยกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งหากทำได้ ด้วยจำนวนนักธุรกิจอิสระที่มากมายมหาศาล ย่อมต้องหมายถึงชุมคลังความรู้ในธุรกิจขายตรงที่มีอาจประเมินค่าได้

2. จากผลการศึกษาที่ได้ พบว่า ตัวแปรพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหา เป็นตัวแปรที่องค์กรควรให้ความสนใจและความสำคัญอย่างมาก เพราะเป็นตัวแปรที่สามารถนำไปใช้ทำนายผลการปฏิบัติงานของนักธุรกิจอิสระได้ ดังนั้น องค์กรควรหาวิธีการสร้างทัศนคติในเชิงบวกให้กับนักธุรกิจอิสระ อาจจะใช้การฝึกอบรม การสอดแทรกกิจกรรมที่ช่วยเพิ่มมุมมองในแง่บวกลงไปในกิจกรรมต่างๆ ที่องค์กรจัดให้กับนักธุรกิจอิสระ เพื่อ

ป้องกันไม่ให้นักธุรกิจอิสระมีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหา ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า จะส่งผลโดยตรงต่อผลการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในครั้งต่อไป

1. เพื่อให้ผลการวิจัยที่ได้มีความน่าเชื่อถือ และสามารถนำไปอ้างอิงได้ในภาพรวม ผู้ที่สนใจทำการศึกษาในเรื่องนี้ควรทำการศึกษาต่อไปยังธุรกิจขายตรงในองค์กรอื่น เพื่อนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบ และอาจพบประเด็นที่น่าสนใจอื่นเพิ่มเติมที่สามารถจะนำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรได้ในโอกาสต่อ ๆ ไป

2. ถึงแม้การศึกษาในครั้งนี้ จะไม่พบว่า ความเชื่อทางศีลธรรมมีผลโดยตรงอย่างชัดเจนกับผลการปฏิบัติงาน แต่ก็พบว่า ตัวแปรความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์สามารถใช้ในการทำนายผลการปฏิบัติงานได้แม้จะเป็นเปอร์เซ็นต์ที่ไม่สูงนัก แต่ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวแปรดังกล่าว ตามแนวคิดของฟอร์ซี เพื่อให้ได้ผลที่ชัดเจนขึ้นว่า ความเชื่อทางศีลธรรมแบบใดที่มีผลในเชิงบวกกับผลสำเร็จของพนักงานและองค์กร

3. ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า ตัวแปรพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหาและความเชื่อทางศีลธรรมเชิงสัมพัทธ์สามารถร่วมกันทำนายผลการปฏิบัติงานได้ 5.6% จึงควรทำการศึกษาถึงความเป็นไปได้ของตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อผลการปฏิบัติงาน เช่น ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ความผูกพันใจต่อเป้าหมาย และความคิดในเชิงบวก เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อที่จะได้ทราบว่า มีตัวแปรใดบ้างที่ส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานเพื่อที่องค์กรจะได้นำผลที่ได้ไปปรับปรุงแผนการบริหารงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรให้สูงขึ้นต่อไป

4. เนื่องจากข้อมูลผลการปฏิบัติงานที่นำมาใช้ เป็นข้อมูลผลงาน ณ สิ้นเดือนกุมภาพันธ์ 2551 ซึ่งอาจเป็นช่วงเวลาที่ยังผ่านพ้นช่วงเทศกาลปีใหม่ซึ่งเป็นช่วงที่นักธุรกิจอิสระเร่งสร้างยอดขาย ส่งผลให้ข้อมูลผลงานที่เก็บในช่วงนี้อาจไม่ใช่ผลการปฏิบัติงานที่แท้จริง เนื่องจากมีปัจจัยแทรกซ้อนดังกล่าว ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป การเก็บข้อมูลผลการปฏิบัติงานควรทำการเก็บข้อมูลย้อนหลังอย่างน้อย 6 เดือนเพื่อให้ได้ค่าที่มีความเที่ยงตรงมากที่สุด